DVP
WYBREN BRUINSMA, *directeur*

40 DUIZEND DANS- EN MUZIEKDISCUSSIES

Wybren Bruinsma (DVP) had er een nachtje over geslapen, voordat hij in 2018 instemde om namens de gemeente Den Haag de rol van projectdirecteur OCC op zich te nemen. Het Onderwijs Cultuur Complex is voor veel Hagenaren van landsbelang en ligt onophoudelijk onder een vergrootglas. 'Het gaat om veel geld, maar bovenal om de kansen en het kippenvel van oneindig veel mensen, straks. En ik? Ik moet zorgen dat partijen samen de eindstreep halen volgend jaar.'

Als een van de DVP directeuren – Wybren Bruinsma – door de gemeente Den Haag wordt gevraagd om voor een evenzo precair als prestigieus project als gedelegeerd opdrachtgever naar marktpartijen op te treden, dan is dat even schakelen. Zeker als het over een project gaat waar de raadszaal menigmaal van trilde. Namen werden in het verleden ambitieus gelanceerd - *Het Cultuurpaleis en Het Spuiforum* - en gingen daarna hard ten onder.

Op social media raken mensen al jaren niet uitgesproken over het OCC. Met of zonder hashtag gaat het over '*die Suikerspin, de Radiator, Mondharmonica, Spuidoos of Stemvork*' (bron AD). Het is maar een greep uit de bijnamen die het jongste icoon van Den Haag kreeg omgehangen. Verwijzend naar de bijzondere vorm, hebben de ogenschijnlijk ranke pijlers, nog ver voordat de eerste paal geslagen werd, al heel wat stormen moeten doorstaan.

KOLKEND CULTUURSPEL

De samenkomst van het Nederlands Dans Theater, het Residentie Orkest, het Koninklijk Conservatorium en het Dans- en Muziekcentrum in één nieuw hypermodern cultuurcomplex houdt de stad al een kleine tien jaar bezig. De grootte van het project (opschalend naar 211 miljoen euro, met 40 duizend uitgeschreven eisen), het politieke gewicht én de publieke opinie maken het OCC meer dan een nieuwbouw klus. Veel meer, als je een decennium getouwtrek - wel-niet/niet-wel - er bij optelt.

'Qua bedrag en historie is dit het belangrijkste project van de stad. Belangengroeperingen, marktpartijen, de politiek, investeerders, hartstochtelijke fans en de nieuwe dans- en muziekbewoners; ze komen straks allemaal samen op het Spuiplein', zegt Wybren Bruinsma op serieuze toon. Dan met meer ontspanning op zijn gezicht: 'Mijn ouders hadden een jachtwerf aan het Sneekermeer. Ik wilde het niet overnemen – bouwkunde was mijn voorland - maar ik heb daar wel geleerd om stevig op twee benen te blijven staan. Dat blijf ik ook in Den Haag doen.'

Een bedeesde Fries in een kolkend cultuurspel. Hij schetst de voorbije jaren met zevenmijlslaarzen. 'In het eerste ontwerp van Neutelings Riedijk Architecten zie je dat de tijdsgeest van 'cultuur is ontzettend belangrijk' terug. Maar daarna kwamen tegenstemmers in opstand. Het project is toen van links naar rechts gesmakt. 'Cultuur is prachtig' versus 'cultuur is te duur en voor de linkse elite'. In 2014 sneuvelde het ontwerp, dat het grootste deel van het Spuiplein zou opslokken. Dat haalde het niet. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 was de controverse over OCC een belangrijke factor. Dan snap je ongeveer hoeveel emotie het Onderwijs Cultuur Complex oproept bij mensen. Ik ben me daar elke dag van bewust.'

Hij vervolgt zijn verhaal. 'Toch werd het belang gezien van meer synergie tussen de vier cultuurinstellingen in de stad. Ze zitten nu fysiek kilometers van elkaar vandaan. De realiteit is dat je dan niet bij elkaar in-en-uitloopt.' En dus werd er opnieuw geschetst. Met een toekomstbeeld van studenten die de toppers uit de cultuursector tegen het lijf gaan lopen. Maar ook andere verbindingen tussen jong en oud wisselwerking met andere culturele instellingen in de stad.

Het Spuiplein blijft nu - in het ontwerp van Jo Coenen en Patrick Fransen (NOAHH – red.) - beschikbaar voor publiek. 'Dat past in die gedachte van verbindingen en ontmoetingen. De locatie is wel hartje stad hè. Dat plein is en blijft van de stad.'

Wybren Bruinsma (L) met Henk Harms van de Gemeente Den Haag

TROTS OP DE VOORTGANG

Inmiddels was in 2014 het tijdelijke onderkomen voor het Residentie Orkest en het DMC gebouwd in Scheveningen. De verhuizing was noodzakelijk om op de OCC-locatie ruimte te kunnen maken voor nieuwbouw. De Dr. Anton Philipszaal en het Lucent Danstheater werden gesloopt.

'Het nieuwe, tijdelijke Zuiderstrandtheater aan de Houtrustweg is inmiddels een groot succes gebleken en is door de Scheveningers in hun hart gesloten. Ik ben er nog steeds trots op dat het gelukt is - het Zuiderstrand is onder leiding van DVP gebouwd - om dat theater binnen twaalf maanden te ontwerpen, te bouwen en helemaal gebruiksklaar op te leveren.'

Inmiddels is het OCC stukken verder. In juni 2017 is VolkerWessels gestart met de bouw van het enorme gebouw in het Spuikwartier. De aanvankelijke scepsis

© CADANZ

1

© CADANZ

2

1,2,3_*Project "Onderwijs Cultuur Complex" (OCC), Spuiplein*
Toekomstige bewoners: Nederlands Dans Theater, het Residentie Orkest, het Koninklijk Conservatorium en het Dans- en Muziekcentrum (DMC)
Oplevering: Begin 2021

Cijfers: ruim 100 muziek- en dans-studio's, meer dan 1.200 verschillende ruimten, theaterzaal 1.300 zitplaatsen, concertzaal met 1.500 zitplaatsen, ook in te zetten als popzaal met een capaciteit van 2.500 mensen
Opmerkelijk: 2,5 kilometer aan gangen

© CADANZ

3

HENK HARMS, DIRECTEUR ONTWIKKELING EN REALISATIE VAN DE GEMEENTE DEN HAAG:

PERSOONLIJKE OCC-NOOT

'Je bouwt geen icoon om een icoon te bouwen. Het gaat om de functie van het gebouw dat in zijn verschijning wel degelijk markant is en in het oog springt. Maar de functionaliteit staat bovenaan.
We zijn nu in de afbouw-fase. Een complexe periode ligt achter ons. Dat heeft alles met tijdsgewricht te maken. In een tijd dat het economisch minder gaat, wordt vaak op cultuur bezuinigd. Daar hebben we ook in Den Haag mee te maken gehad. Daarbij waren de wisselende samenstellingen van colleges en organisaties extra uitdagend voor dit project. In de aankomende maanden moeten we vooral de nieuwe bewoners meenemen in wat ze precies krijgen bij oplevering, en wat niet. Het gaat over details als je het over verwachtingen hebt.

Als je naar het gebouw kijkt dan is voor mij de takkenstructuur, die je aan de buitenkant ziet, architectonische pracht. Het is natuurlijk subjectief, maar ik vind het mooi en herkenbaar. Van binnen denk ik direct aan de technisch bijzondere constructie, die de vier zalen verbindt, maar ook als het ware loszet van elkaar. Het is een doos-in-doos-constructie, om geluidslekken te voorkomen. Dat vind ik heel slim gedaan.'

ZAKELIJK

FAVORIETE PUBLIC SPACE:
Park Clingendael
MOOISTE GEBOUW:
Den Haag kent heel veel prachtige gebouwen, van groot tot klein. Persoonlijk vind ik Denneweg 56 een pareltje in de stad. Het pand werd in 1898 gebouwd als toonzaal voor smederij Beekman & Zn. Het ijzer en staal werd grotendeels door de smid zelf geleverd en bewerkt. Later is het gebruikt als winkel van ontwerper Gispen en nog later heette het Filmhuis.
NIEUWE HOTSPOT:
Het Spuiplein in 2022. Nog even geduld, maar het wordt prachtig.

MOOISTE STRAAT:
Lange Voorhout. Wel graag autoluw maken en doorlopende (buiten)kunstprojecten daar houden. Goed voor toerisme.
PERSOONLIJK CITY SECRET:
Niet geheim, maar wel nauwelijks zichtbaar midden in de bruisende stad: Hofje van Nieuwkoop
PASSIE VOOR:
Vliegen in het algemeen en zelf (sport)vliegen in het bijzonder

WYBREN BRUINSMA

binnen een deel van de stedelijke bevolking heeft plaatsgemaakt voor enthousiasme. Tijdens de Dag van Bouw in juni 2019 kwamen duizenden Hagenaars een kijkje nemen en speelden de eerste musici tussen de labyrinten van kolommen, balken en steigerbuizen. De oplevering is in het eerste kwartaal van 2021 en het gebouw gaat in september 2021 open voor publiek.

'Het project is nu in rustiger vaarwater gekomen. Dat zie ik niet als mijn verdienste, maar die van de vele betrokken partijen en individuen. Medio 2018 zijn er belangrijke stappen genomen om het project ordelijk en efficiënt af te kunnen bouwen. Ik zie het als mijn taak om samen op te trekken, met respect voor de diverse belangen. Ondanks verschillen van inzicht, iedereen bij elkaar houden en het doel - het realiseren van dit voor de stad belangrijke gebouw - nooit uit het oog te verliezen. In praktische zin doe ik dat vooral door de problemen te vereenvoudigen en op te delen in behapbare brokken en er vervolgens voor te zorgen dat daar in klare taal over gecommuniceerd kan worden. Het gebouwontwerp zelf is al ingewikkeld genoeg.'

DBM-CONTRACT

Het kader is een DBM-contract (Design, Build and Maintain) met een pakket van 40 duizend eisen. Jaren geleden opgesteld en hier en daar achterhaald door noviteiten en voortschrijdend inzicht. Bruinsma moet

'IK ZIE HET ALS MIJN TAAK OM SAMEN OP TE TREKKEN, MET RESPECT VOOR DE **DIVERSE BELANGEN'**

als projectdirecteur koers houden om volgend jaar naar tevredenheid te kunnen opleveren. In gelijke tred moet hij naleven dat elk detail past binnen het pakket-van-eisen. 'Bij een DBM-contract kunnen vele discussie ontstaan over de interpretatie van eisen, op vele niveaus. En het gaat daarbij meestal om veel geld. Je kunt namelijk niet alles van te voren op de punt en komma nauwkeurig beschrijven. Dat bestaat niet. Onmogelijk. Kijk als iets vandalismebestendig moet zijn, dan heb je wellicht nog referenties, maar eisen als een 'klassieke uitstraling' of 'grandeur' zijn subjectief en voer voor discussie. En zie daar maar uit te komen. Precies dat maakt mijn rol uitdagend. Ik voer die discussies met open vizier.'

De bouw gaat ondertussen gestaag verder. Over twee jaar wordt het OCC feestelijk geopend. 'Dit is straks het huis van de stad. Het moet tweehonderd jaar fier overeind staan. Een plek waar mensen een kans krijgen om te laten zien wat ze kunnen. Tijdens alle discussies houd ik mezelf dat voortdurend voor. Hoe mooi is het om daar aan te mogen werken?! Stilletjes geniet ik er van.' ■